

Kmetijski list

Glasiilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak teden.
Naročnina:
celoletno . . . . . K 50.—
pololetno . . . . . 25.—
Posamezna številka . . . . . 1.—

**Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnajaj si sam!**

Inserati:
1 mm inseratnega stolpca stane za:
male oglase . . . . . K 1.—
uradne razglase . . . . . 150.—
reklame . . . . . 2.—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti "vorca").

Ustavni odbor.

V Beogradu,
dne 10. februarja 1921.

Ustavotvorna skupščina je, kakor smo že poročali, izvolila ustavni odbor, ki šteje 42 članov, in se — razšla na vse štiri vetrove. Ustavni odbor ima svoje seje vsako dopoldne. Te seje so vrlo zanimive, a prisostvovati jim smejo samo poslanci, ki jih pa ni mnogo v Beogradu. Od SKS. bivajo stalno v prestolnici po trije poslanci, in sicer se izmenjajo medsebojno vsak teden. Navzlic temu ima zemljoradniški klub vsak dan klubske seje, ker je potrebna še končna redakcija ustavnega načrta, ki se mora do dne 14. februarja predložiti ustavnemu odboru. Tudi po drugih klubih se živahno dela. Socialisti imajo burne debate zaradi agrarne reforme, o kateri obstoje različna mišljenja. Eno teh je, da bi se veljoposredstva sploh ne razdelila, ampak samo socializirala, češ da bi potem kmetje ne bili več socialisti, kar morajo biti le dotlej, dokler so delavci brezlastni. Če ta nazor zmaga, potem bodo debelo gledali oni volilci, ki so oddali glasove socialistom le z ozirom na obetano razdelitev graščin.

Na seji ustavnega odbora dne 7. t. m. sta v načelni debati govorila za naš klub tovariša Avramovič in Vošnjak. Tovariš Avramovič je obžaloval, da vladni načrt vsebuje samo politično stran države, popolnoma pa prezira gospodarsko stran, kar smatra on v imenu kluba za veliko zaostalost, ker je došel čas, da se briga javnost in prvi vrsti za gospodarska in kulturna vprašanja in da ta načela tudi država iznese v ustavo kot načela bodoče zakonodaje. Zahteva zato, da se gospodarski del ustave temeljito revidira ter prilagodi časovnim potrebam. Za Avramovičem je govoril v imenu našega kluba tovariš Vošnjak, ki je uvodoma pojasnjeval razliko v mišljenju med državljani stare Srbije in onimi, ki so spadali pod Avstrijo. Konstatiral je, da država dandanes ni več samo politični, marveč tudi, odnosno še bolj gospodarski činitelj in da je zato treba socialno stran ustave čisto drugače izdelati, kakor si predstavljajo ta vladna večina. Nato je govoril obširno o političnem centralizmu ter zahteval najobširnejšo in najsvobodnejšo samopravo, v kateri se bodo mogle nemoteno razvijati energije Slovencev kot Jugoslovenov. Odločno je dalje poročal, da smo odkriti nasprotniki administrativnega centralizma, ki je vzrok vsega nezadovoljstva v naši mladi državi. Ker se danes vedno zlorablja imeni „centralizem“ in „avtonomija“, zato je bil govornik mnenja, da bi se moral prvi imenovati „unitarizem“, a drugi „decentralizacija“ uprave, da bi se tako izšlo iz rok orožje onim, ki bi radi v kalnem ribarilu in pod plaščem avtonomije skrivali plemenski separatizem z različnimi postranskimi uamenimi. Novi centri ne smejo biti plemniski, marveč samo državni.

Oba govora sta vzbujala vseobče zanimanje pri vseh skupinah, mučen vtisk pa je napravilo zastopstvo klerikalnega kluba v žalostni osebi profesorja Sušnika. V tako važni zadevi, kakor je načelna debata o ustavi, je SLS zastopana po poslancu Sušniku, kateremu bi boljše pristojalo ime: profesor Molčin. Zato pa bo bolj pridno koval ta možakar brzojavke za „Slovenca“ in članke za „Domoljuba“, kjer si bo z lažjo na nedolžnem papirju pomagal oškodovati in ogrežiti SKS. Tu se je zopet očito pokazalo, kaj in koliko je SLS na samoupravi. Vse uporablja ta stranka le za agitacijo, da vpije doma po shodih, v tako važnem odboru, kakor je ustavni,

pa naj jo zastopa profesor Molčin, med tem ko se dr. Korošec vozi po Banatu in agitira med Bunjevci.

Ker pa ni bilo glasu slovenskih klerikalcev v zadevi ustave, zato je pa hotel poslanec Sušnik le nekaj govoriti. Dne 9. in 10. februarja se je namreč opogumil in je nekaj godrnjal, češ ker vlada nima večine, naj jo izpolni ali pa naj gre. To sicer ni spadalo v ustavni odbor, vendar je značilno, ker nam je odkrilo klerikalno srce in je nam sedaj jasno, zakaj se boje klerikalci, da bodo zemljoradniki „z zavlačenjem pogajanj onemogočili še drugim skupinam vstop v vladno“. Zato je torej godrnjal „Slovene“, da SKS po Beogradu samo „spletikari“. Tudi se je čutil poslanec Sušnik razžaljenega med govorom ministra za konstituantno, ko je le-ta govoril o „prevratnih in državi nevarnih elementih“, ter je protestiral. Ta protest je bil zelo sumljiv in člani ustavnega odbora so poredno vihali nosove, ko je minister Trifković konstatiral, da je mislil ko muniste in nikakor ne Korošceve skupine, katero zelo spoštuje kot stranko, ki je odkritosrčno za popolno narodno ujedinjenje, kar je dr. Korošec že desetokrat pokazal. Kakšne obraze bi delali Gosar, Skulj in tisti fantiči, ki so v Ljubljani o Božiču že definitivno sklenili klerikalno republiko!

V železniškem ministristvu so naši poslanci intervenirali glede različnih zadev ter bili od gospoda ministra vrlo ljubeznivo sprejeti. Predkonvencijo za železnico Kočevje-Brod-Moravice je minister za promet pripravljalnemu odboru že podelil ter pokazal prav dosti osebnega zanimanja za važno zvezo, s katero bi Ljubljana dosti pridobila. Sploh je bilo posneti iz njegovega obnašanja dosti naklonjenosti do naše bele Ljubljane, s katero ga vežejo mladostni spomini iz časov, ko se je gradil vodovod. Tudi potrebo samostojnosti inšpektorata državnih železnic v Ljubljani uvideva popolnoma; pravi pa, da bo to izvršljivo takoj, ko skonča njegov pomočnik, gospod Jelič, na Dunaju neke dogovore, ki so s tem v zvezi in katere baš kar završava. Tudi za iznajdbo našega vrliga tovariša Ogrila proti trčenju vlakov so ga naši poslanci zainteresirali in obljubili je vse storiti, da se ta izum, ki je zaplenjen v Parizu, vrne in uporabi v domovini.

V Beogradu,
dne 12. februarja 1921.

Predsednikom je predsednik ustavnega odbora, dr. M. Vesnić, nenadoma „zbolel“ ter se zvečer na izrecni zdravnikov nasvet takoj odpeljal v Pariz za dalj časa. Ker pa predsedstva v odboru ni odložil, zato je nastala v današnji odborovi seji prijetna zmeda, ki je pokazala, da bi del radikalnega kluba imel rad na predsedniškem mestu „Ninčiča, drugi pa ne. Odrejena je bila želovite predsednika, ki pa se ni izvršila, ker bo pozvan v odbor samo namestnik. Nato je demokratski poslanec Voja Veljković govoril proti izrodkom v bančnem poslovanju, kar je vzbujalo veselost. V ostalem je vzbujal njegov govor občno pozornost in odobravanja, ker je dokazoval veliko politično uvidevnost in izkustvo. Za njim je govoril bivši hrvatski ban dr. M. Laginja. Njegov govor je bil mestoma zelo neresen; saj je trdil, da obstoja možnost, da bo sedanja opozicija lahko stvorila vladno, ako sedanja vlada ne bo imela večine. Komunisti so smatrali, da tak humor ni na mestu. Dr. Laginja želi, da bi Hrvatska, Slavonija in Dalmacija imele skupno avtonomijo, ker je na Sušak iz Zagreba samo pet ur z brzovlakom, po morju pa vožnja najcenejša. Tako!

Naši poslanci so posredovali pri komisiji, ki zbira material za priprave trgovinske pogodbe z Italijo ter glavne strokovnjake poučili o nevarnosti, ki preti slovenskemu vinogradništvu, ako bi se dovolil uvoz italijanskega vina. Tozadevne peticije naših organizacij, katere dnevno prihajajo, se pa izročajo ministristvu za trgovino in industrijo, ker bo glede te stvari imelo končno besedo samo to ministristvo. Dosedaj so pokazali za to pereče vprašanje vsi prizadeti faktorji dosti zanimanja in upajmo, da se ne bo nihče izkazal za figa-moza na škodo našega vinogradništva. — Zaradi „Kmetijske družbe“ so bili naši poslanci pri ministru za notranje zadeve, ker je nedvomno, da je treba tu uveljaviti društveni zakon. — Tudi si prizadevajo naši poslanci, da bi spravili nekaj domačinov v tisto komisijo, ki bo določevala mejo proti Italiji, ker bi moglo tako naše ljudstvo vse svoje želje ob meji lažje in bolj izraziti. O tem bomo svoječasno že še poročali.

Gospodarski svet.

Na iniciativo trgovskega, finančnega in železniškega ministristva je bil sklican v Beograd gospodarski svet (privredni svet), ki naj v prvi vrsti pregleda carinske in prometne tarife ter sploh določi vse potrebno za ugoden razvoj našega gospodarstva. Na zborovanju so bili številno zastopani veletrgovci, industriji, izvozniki in obrtniki, kmetovalci in kmetijska industrija pa le peznatno, samo zaradi lepšega.

Gospodarski svet je otvoril dne 5. februarja minister za trgovino; potem se je takoj prešlo na prvo točko dnevnega reda: ureditev zavoženih železniških razmer. Z vseh strani so padle tedaj ostre, toda utemeljene tožbe zaradi pomanjkanja vagonov, zanemarjenega stanja železnic in korupcije uradništva. Te očitke je skušal v nervoznem tonu zavrniti namestnik železniškega ministra g. Jelič, ki se je povzpela do nezasišanosil, da so pravzaprav krivi vse nesreče posestniki gozdov, ker nočejo lesenih pragov prodajati pod ceno. Zagrozil je celo z nasilnimi odredbami (naj le poskus!). Zagovarjal je tudi železniške uradnike v Banatu, Sremu in Vojvodini ter dejal, da je preiskal (seveda iz beogradske pisarne) vse podane tožbe, da pa ni našel nobene neurednosti. Pa še eno značilno je povedal g. Jelič. Dejal je: „Železniški material se je podražil 50- do 200krat, delavske sile enako, kako pa pridejo kmetje-posestniki do tega, da zvišajo tudi oni cene lesenim pragom.“ Res, božja morda! Vse sme zvišavati cene, samo kmet bi moral ostati vedno pri istih cenah! Lep uradnik, ki ima take nazore!

Po zatrdilu g. Jeliča je padla delazmožnost železnice na četrtino predvojnje delazmožnosti; zvišati bi se dala delazmožnost za polovico, če bi se zamenjali stari pragi v nove, a teh bi bilo treba poldrug milijon.

Pri tej priliki so zastopniki Slovenije odločno zahtevali, da se pokvarjeni vagoni in stroji popravljajo v Sloveniji, ker drugače ne najdejo nikoli več pota nazaj v Slovenijo.

Dalje so vsi zborovalci energično nastopili proti korupciji železniškega osebja (kar se tiče Slovenije le v prav mali meri).

Popoldne se je obravnavala carinska politika, seveda vse s stališča številno zastopanih industrijcev in veletržcev, ki so zahtevali visoko uvozno carino na stvari, ki jih izdelujejo, in prosto izvozno carino na lastne fabrikate. V kolikor se s tem doseže industrijska neodvisnost države, gotovo podpiramo zahteve naših podjetnikov.

S še večjo pravico pa zahtevamo, da se mora po enakih načelih presoati carinska politika z ozirom na poljedelske pridelke. Tozadevno je energično nastopil naš poslanec Drofenik, ki se v imenu naših samostojnih poslancev udeležuje sej gospodarskega sveta. On je odločno poudarjal, naj gospodje delegati trgovskih in industrijskih krogov z enako vneto skrbjo tudi za prospeh kmetijskih interesov, kakor delajo to za razvoj industrije in trgovine. Ker je gospodarsko jaka država predpogoj vsega razvoja industrije in trgovine, zato je zahteval poslanec Drofenik radikalno reformo dosedanjega načina zacarinitev.

1.) Na izvoz vina, hmelja, žganja, mleka, sadja, vseh poljskih pridelkov, lesnega oglja ter vseh pridelkov, ki jih imamo preko lastne potrebe, naj se odarina popolnoma odpravi. Obenem se naj dočijo specialne znižane izvozne železniške pristojbine.

2.) Carina na izvoz konj naj se zniža na 25 odstotkov, istotako na izvoz vse živine, žita in lesa.

3.) Neobdelan les imej višjo carino, da ostane zaslužek domačim žagam.

4.) Glede izvoza pod 2. točko naj se pri trgovinskih pogodbah z drugimi državami zahteva, da dobimo za izvoz živil pod enako ugodnimi pogoji potrebno manufakture, železo, stroje in sirovine kot kompenzacijo.

Razni spekulantni so zahtevali, naj se dovoli prost izvoz volne, kar je zagovarjal tudi klerikalec g. Juvan. To je povzročilo ostro kritiko, ki je zahtevala, naj se volna predela v domačih tvmornicah, ker nam manufakture siino primamljuje. Pri tej priliki je bilo konstatirano, da je dovolilo poljedelsko ministristvo za časa slavnega ministrovanja g. Roškarja izvoz iS vagonov ovčje volne. Ti vagoni so se pa na zagoveten način „izgubili“ in na mesto suknja smo dobili žaklje. V to zadevo bo treba še posvetiti!

Ob koncu debate se je nato drugi dan izvolil odbor za revizijo tarif in carin. Sestava odbora je zopet jasno pokazala, kako pojmujejo nekateri ljudje važnost kmetijstva, ker v odboru ni nič manj kot 23 zastopnikov velepodjetij in samo en kmetovalec. Pa še ta je neki dr. Frangeš, ki le z veliko vneto zagovarjal „Impexovo“ veleposredništvo, ki hoče, kakor vsa znamenja kaže, dobiti monopol za vso našo živino in tako uničiti vso mesarsko obrt, ker bodo živinorejci prisiljeni, da bodo morali radi ali neradi prodajati vso živino tej slavni družbi, in sicer po cenah, kakor bodo ugajale tem „revnim“ bankirjem.

Prav je imel neki obrtnik, ko je zaklical: „Jadranske banke“ in „Impexa“ reši nas, o Gospod!

Mladinska kmetijska društva.

Živimo v času splošnega združevanja in organiziranja. Vse se organizira v najrazličnejša društva s pričanjem, da je samo v slogi in skupnosti tista moč, ki je potrebna za dosego stavljenih si ciljev.

Le nekdo, ki je nositelj narodne in državne bodočnosti, naša kmetijska mladina, je še popolnoma zapuščena.

Sicer se snujejo po deželi različna društva z vsemi mogočimi programi in priznati je treba, da ne brez uspeha. Toda dve veliki napaki imajo vsa ta društva.

1.) Prva teh je strankarstvo, vsled česar vrše svoje dolžnosti le enostransko. Ker so ta društva pristopna samo pristajem stranke, ki je pokroviteljica društva zato se vzgajajo v njih pred-

vsem strankarski agitatorji. Svoj pravi namen dosežajo šele v drugi vrsti ali pa ga sploh ne vrše. In že to, da imajo brez izjeme vsa mladinska društva strankarski pečat na sebi, jemlje tem društvom ugled. Zato pa tudi ne goje idealizma ter plemenitosti, kar je pri mladini najvažnejše, marveč ju še izpodkopavajo.

2.) Vsi drugi stanovi se za svoj poklic vzgajajo in učijo v raznih nadaljevalnih tečajih in šolah, le kmetijska mladina nima vsega tega, čeprav je za bodočnost kmetijskega stanu samega in tudi države t.j. vseh stanov, vendar zdrav, zaveden in stanovsko izobražen kmet najvažnejši činitelj.

Kaj nam pomagata vsa učenost in vsa umetnost, če pa tisti, ki preskrbuje vse z vsakdanjim kruhom, vsled revščine in zapuščenosti trumoma zapuščata rodno grudo ter beži v mesta in tvornice kjer se mu obeta lepše in lažje življenje.

Skrb nas vseh mora biti, da omogočimo kmetijski mladini obstanek na rodni grudi. Mladini na deželi je treba dati res prave srčne izobrazbe in zabave, vcepiti se ji mora veselje do kmetijskega dela in ljubezen do rodne grude, predvsem jo je pa treba stanovsko izobraziti, da bo znala z manjšim trudom boljše delati in več pridelati. V mladini se naj vzbujajo čut do narave, da bo razumevala in podpirala naravo, ne pa delala proti njej, kakor se to dandanes žal le prepagosto dogaja.

Le na ta način bomo usposobili našo kmetijsko mladino, da bo znala in mogla srečno živeti na rodni grudi, kar bo najboljši jezik proti begu v mesta in tvornice.

V Ameriki, v deželi napredka, so jeli že pred vojno snovati mladinske kmetijske klube za šoli odraslo kmetijsko mladino, ki s sestanki, predavanji, izleti, gojenjem važnih poljskih pridelkov po preizkušenih znanstvenih načelih, z razstavami, tekmi in t. dr. vcepiljo kmetijski mladini misel in veselje do kmetijskega poklica ter tako vzgajajo dobre kmetovalce in zadrugarje. V Ameriki, kjer podpirajo to gibanje država in javne kmetijske ustanove, se stvar jako uspešno razvija.

Se bolj kakor v Ameriki je taka akcija potrebna pri nas in v mejah stare Srbije se je že začela, le mi, „visoko kulturni“ Slovenci se ne zganemo, čeprav so pri nas, kjer je društveno življenje tako visoko razvito, tla tako ugodna kot malokje.

Apeliramo na vse prizadete funkcionarje, da se za prepotrebno stvar zavzamejo, dokler je še čas.

Anketa glede kmetijskih šol in šola pri Veliki Nedelji.

Z ozirom na naše dopise o kmetijski šoli pri Veliki Nedelji smo prejeli nastopno uradno pojasnilo, ki ga rade volje prinašamo. Pojasnilo se glasi:

Pri anketi glede novih kmetijskih šol je bilo med devetimi člani pet zastopnikov Stajarske. Razpravljalo se je med drugim tudi o kmetijski šoli pri Veliki Nedelji. Ker ima Stajarska sedaj že dve kmetijski šoli, dotim nima Prekmurje nobena in Kranjska samo eno, se ni mogla zaenkrat priznati upravičenosti novi šoli pri Veliki Nedelji. Na vsak način je treba, da dobe tudi planinski kraji Slovenije svojo kmetijsko šolo, kajti vse dosedanje take šole skrbje več ali manj za vinorodne kraje. Na novo pridobljenega Prekmurja se pa tudi ne sme zanemarjati. Tako se glase klici in resolucije z vseh shodov, ki se prirejajo po Prekmurju.

Da so se udeležili ankete glede kmetijskih šol samo strokovnjaki in pozna-

valci vse dežele, je povsem naravno. Za reševanje takih vprašanj je treba nepristransko stališča in širšega obzora. Gotovo je potrebna tudi kmetijska šola pri Veliki Nedelji, vsled česar jo je poverjenstvo tudi sprejelo v svoj program; kadar pa gre za pospeševanje kmetijskega šolstva po vsej Sloveniji, takrat je treba zastaviti delo, kjer je pomoč najpotrebnejša.

Kmetijska šola v Prekmurju je danes gotovo bolj potrebna kakor šola pri Veliki Nedelji, ker bo lahko ustrezala tudi potrebam Murskega polja na štajerski strani, tedaj potrebam ljutomerskega okraja, ki se že dolgo zanima za kmetijsko šolo in ki ima slične gospodarske razmere kakor Prekmurje. Odkrito rečeno: Štajerska do danes še ni dokazala nujne potrebe glede tretje kmetijske šole, ker bi se sicer moralo prilaščati v sedanje kmetijske šole dosti več učencev, kakor pa se to dogaja sedaj.

Presojajmo torej s širšega stališča potrebe vse Slovenije in sodbu bo gotovo drugačna. Sicer moramo pa poudariti, da so se zaradi velikonedeljske graščine že pričela pogajanja z ondnim nemškimi viteškim redom, ki je potekalo tako ugodno, kakor bi človek mislil, ker ni ta red prav nič vnet za ustanovitev take šole pri Veliki Nedelji. Ker je vprašanje velikonedeljske šole zvezano z vprašanjem preosnove mariborske šole v višjo kmetijsko šolo, bo treba na vsak način še nekaj časa počakati, da se reši prvo vprašanje, kajti anketa ni delala sklepov, ampak sestavljala samo predloge.

Avstrijskega žandarja življenje med vojno.

Ko bodo kdaj naši romanopisci opisovali grozote in strahote svetovne vojne, bodo pri slikah kmetijskega življenja gotovo slikali tudi nehanje in delovanje nekdanjih avstrijskih žandarjev, ki so bili na kmetih ves čas vojne pravi in nezmotljivi bogovi. Lepo sliko avstrijskega žandarja nam podaja proces našega kmeta Antona Rebolja iz Ponoze vasi proti Josipu Kožuhi, nekdanjemu stražmešču na Grosupljem, čigar soproga je bila strah in groza vsem kmetom, ker je dirigirala vso tedanjo vojno srečo grosupeljskih kmetov. Rebolj je že leta 1919. očital Kožuhi čedne stvari, ki se tičejo njegovega medvojne uradovanja in poslovanja. Dobro rejena „milostiva“ je znala kmete lepo voditi in guliti. Kožuhi je bil na javna očitanja in žaljenja prisiljen tožiti in je pri ljubljanskem okrajnem sodišču vložil proti Rebolju tožbo zaradi razžaljenja časti, češ da je njega kot uradno osebo razžalil. Prvo pravdo je Kožuhi imenitno izgubil. Na pritisk višjega sodišča in orožniške komande je moral Kožuhi drugič Rebolja tožiti. Te dni se je ta dolgotrajna pravda končala s sijajno zmago kmeta Rebolja nad nekdanjim avstrijskim žandarjem, ki je glede Rebolja dal glavarstvu napache informacije, katere so povzročile, da se Rebolj nikakor ni mogel osvoboditi vojaške službe, čeprav je njegovo veliko in obširno posestvo trpelo velikansko škodo in čeprav so nekateri Kožuhovi protežiranci ostali ves čas vojne lepo na varnem in na suhem. Posebno zanimiva je bila med drugimi izpovedbami izpovedba priče posestnika Dermelja, ki je bil ves čas vojne doma, a je moral za „enthebung“ in „prošnje“ zelo mazati pri stražmeštrovi soprogi. Nosi ji je različna darila. Več kot dvajsetkrat je nesel žandarju darove. Enkrat mernik pšenice, drugič veliko steklenico jesiha, tretjič je pripeljal celo velik voz tresak. Tudi drugi kmetje, ki so žandarja pridno zalagali s svinjskim mesom, govore, da je imel v zalogi nad 32 gnjati, čeprav ni zaklal niti enega prasica. Vse te manipulacije z darili je vodila žandarjeva gospa, mož pa je vso stvar na tihem odobral. Potem je „milostiva“ vplivala na uradna žandarjeva poročila tako, da so bile prošnje kmetov za „urlaube“ in „enthebung“ ugodno rešene. Kdor je bil z ženo dober, temu je bilo dobro, kdor pa ne, temu je šlo slabo.

Tako se enkrat vse konča in kolo usode udari onega, ki druge stiska in trpinči... To je zgodba, ki se je po vsej Sloveniji enako dogajala...

Darila za tiskovni sklad SKS.

V Cerkljah je v Zumrovi gostilni nabral tovariš Ivan Martinčič 116 kron. V Guševem je nabral na gostiji pri Maksu Durnišu naš vrli tovariš Anton Lipovšek 70 kron.

V Kostanjevici je nabral dobrovoljec Jože Košič 50 kron. Krajevni odbor SKS v Kostanjevici je daroval 150 kron.

V Kostanjevici se je nabralo na svatbi tovariša Ivana Kuntariča 113 kron. Vrlih darovalcem-plesalcem srčna hvala!

Pri Sv. Barbri pri Mariboru je nabral tov. Anton Lipovšek 940 kron, na plesni veselici še posebe 202 kroni, skupno torej 1142 kron. Istočasno je zbral tudi od 162 udov 324 kron članarine, tako da je postal naenkrat samo iz ene vasi 1466 kron.

V Šmihelu nad Mozirjem je nabral tovariš Ivan Dolinar na svatbi tovariša Franceta Naraločnika 300 kron.

Na Trati je v veseli družbi v gostilni Ane Knezove nabral tovariš Ignacij Stancer iz Mladetič 208 kron.

V Zabnici je bilo nabranih na svatbi tovariša Valentina Hajnerja 300 kron. Na ženitovanju tovariša Jakoba Petka je nabral tovariš Tomaž Mastnek 250 kron.

Popravki. V svoji zadnji številki smo poročali, da je bilo nabranih v St. Jakobu 300 kron za naš tiskovni sklad, kar pa ni pravilno, kajti dočeta vsota je bila nabrana v Beričevem, in sicer od krajevnega odbora SKS v St. Jakobu.

Pečrjajinske vesti.

(Novi deželni predsednik.) Za predsednika pokrajinske vlade v Sloveniji je imenovan dr. Viljem Baltič, dosednji načelnik v ministrstvu za notranje zadeve. Novega predsednika, čigar vzgledno narodno delovanje v Gorici dobro poznamo in ki je pokazal kot tajnik goriškega glavarstva pravo srce za kmeta, pozdravljamo najiskrejeje.

(Občinske volitve v Sloveniji) bodo začetkom meseca aprila. Žene ne bodo volile. Volilo se bo s kroglicami, in sicer na podstavu nekoliko popravljenega volilnega reda za ustavotvorno skupščino.

(Kmetijska družba.) Pravica je zmagala, klerikalne strahovlade je konec. Po odloku osrednje vlade v Beogradu se mora v treh dneh razglasiti v „Kmetovalcu“ ustanovni občni zbor „Kmetijske družbe“. Če družba tega v tem roku ne bi storila, bo četrti dan imenovan komisar, ki bo izvedel občni zbor. Z Bogom Korošček vpliv in živeli naši poslanci, ki so izvojevali zmago pravični stvari!

(Tužna nam majkat!) Brezvestni ljudje med nami so imeli drzno čelo, da so podali v Beograd predlog, naj se našemu največjemu škodljivcu, dr. Susteršiču, izplačuje pokojnina kot bivšemu deželnemu glavarju. V Beogradu so se za glavo prijemali nad našo sramotno nezavednostjo. Pljunili smo s tem predlogom nase, da nismo mogli bolje. O stvari se izpogovorimo.

(Korupcija) na ljubljanskem stanovskem uradu. Po postnem skandalu je odkrit nov skandal. To pot pri stanovskem uradu. Kancelist Besov je določeval stanovanja proti visoki podkupnini in prenejal odloke poverjenosti. Da je prišel skandal na dan, je zasluga g. poverjenika Ribnikarja. Kakor kažejo oba skandala, je Ljubljana tudi že na Balkanu.

(Klerikali in republika.) Posebno v Belokrajini lažejo klerikalci, da bodo stvorili republiko, kjer ne bo ne davkov, ne žandarjev. Ugotavljamo, da so vsi klerikalni poslanci prisegli kralju pred razpelo, ugotavljamo dalje tudi, da se je sam ljubljanski škof udeležil pravoslavne svetosavske proslave v Ljubljani. Zato naj nam klerikalni listi namesto z dolgimi lažmi odgovore čisto na kratko: Ali so klerikalni poslanci krivoprišežniki ali pa so monarhisti? Če niso krivoprišežniki, potem pa so klerikalni listi najostudnejši lažnivci. To si zapomnite vsi enkrat za vselej!

(Najsravnostnejša tista vse Slovenije) sta ljubljanski „Novi čas“ in mariborski „Slovenski gospodar“. Takih laži, kakor v teh dveh listih, se ne najde po vsem svetu. In vse te laži vrše v imenu vere, v imenu Kristusa! Ali poznate še večje bogokletstvo?

(Vso številko je posvetil) „Slovenski gospodar“ dr. Vošnjaku. Nas prav veseli, da uživa dr. Vošnjak tak ugled med klerikalci, da mu dajo mesto celo pred dr. Korošcem, ki se ga spominjajo šele za Vošnjakom. Sicer popolnoma pravilno, ker kakor je v Beogradu zmrznil ugled dr. Korošca, tako je pridobil dr. Vošnjak na veljavi. In ker že od nekdanjega leta strele je na visoke vrhove, zato meče tudi pritlikavi „Gospodar“ svoje laži na dr. Vošnjaka. Dober tek njegovi zlobi in lažljivosti, dober tek njegovemu krščenstvu!

(Laž je, da je govoril dr. Vošnjak za centralistično ureditev naše države in lumparija je, če dostavlja „Slovenski gospodar“, da po liberalnem receptu. Dr. Vošnjak je govoril za unitarizem, t. j. za edinstvo in proti centralizmu. Pribijemo pa dalje, da se je dr. Vošnjak boril že za samoupravo, ko so še vsi današnji klerikalni grobovniki lizali Karelno in Francelino pete. Točka o samoupravi je prišla v krško deklaracijo samo vsled odločne

vztrajnosti dr. Vošnjaka. Enako je grda laž, da bi bil dejal dr. Vošnjak, da je krška deklaracija uničila Slovenijo in Hrvaško. Dr. Vošnjak je dejal le, da je s krškim paktom zrušena plemenska Slovenija, kar pa je nekaj čisto drugega. Zlobno zavijanje je dalje, če piše „Slovenski gospodar“, da je izjavil dr. Vošnjak v imenu 18.000 volilcev, da ni treba samoupravne Slovenije. To je grda laž. Ker je dr. Vošnjak štajerski poslanec, je vezan na želje svojih volilcev. Ti pa, in teh je 18.000, odločno žele, da tvori Štajerska svojo upravno celoto. Vsak pameten gospodar pa mora tudi uvideti, da za kmeta iz Prekmurja ni vseeno, ali mora oditi v Maribor ali pa v Ljubljano. Tisto pa, kar klobasari „Slovenski gospodar“ o vdnjanju Pribičeviću, je pa taka neumnost, da je nismo pričakovali niti od „Slovenskega gospodarja“.

(SKS in vera.) Dve leti se že bori SKS v javnosti. Od prvega početka njenega nastopa ji je očitalo klerikalci brezverstvo, protiverstvo i. dr. Konstatiramo, da tekem teh dveh let niso mogli klerikalci za svoje laži navesti niti najmanjšega dokaza. In vendar lažejo dalje! Ne, saj ne lažejo! Zadnji „Slovenski gospodar“ je našel „dokaz“! „Samostojneži“, pravi „Slovenski gospodar“, se radi izogibajo cerkve in so raje na „fršnem“ zraku zunaj cerkve, kot pa da bi poslušali božjo besedo. In zopet pribijamo, da se noben samostojnež ne ogiba božje besede, temveč le brezbožnih govorov, ko se izpreminja cerkev v politično beznico. Ker vedo to vse vasi Slovenije, zato o tem ne bomo dalje pisali. Pač pa se lotimo ocirka v „Gospodarjevem“ dokazu in to je „svobodomiselstvo dr. Vošnjaka“.

Prvič je laž, da je dr. Vošnjak voditelj SKS. Načelnik stranke je tov. Kušar, oziroma tov. Pipan, ki pa nimata prav nič več besede, kot vsak drug član načelnstva. Enako je s poslanci. Oni so odgovorni načelnstvu in načelnstvo hrani njih odstopne izjave kot poslanec, da torej niti govora nemore biti o tem, da bi mogel biti poslanec voditelj stranke. Predragi „Gospodar“, pri nas namreč ni tako, kakor je pri „Zvezarjih“ ali klerikalcih, kjer je načelnik naravnost diktator. Mi smo resnično samostojni in zato ne more pri nas nihče tako paševati, kakor je paševal pri vas Susteršič ali zadnji čas dr. Korošček, dokler mu ni dr. Gosar izpodnesel noge. Kar pa velja za stranko, to velja tudi za postanski klub, ki ukrene le to, kar sklene večina in brez ozira na to, če je dr. Vošnjak za ali proti. Taka je torej resnica glede voditeljstva dr. Vošnjaka, ki postavlja na laž „Slovenskega gospodarja“, ki piše, da je dr. Vošnjak voditelj SKS. Malo bolj nerodna pa bo druga laž za „Slovenskega gospodarja“.

On namreč piše, da je dr. Vošnjak izključen iz katoliške cerkve. Pred sodiščem bo skoraj imel priliko zlezt pod klopi, oziroma za hrbet odgovornega urednika, kakor je to že od nekdanjega običaja pri klerikalnih listih. Pošlo in barabsko pa je vlačiti gospe dr. Vošnjaka v javno polemiko zato, ker je njen mož na potu klerikalnim koristolovcem. Kam pa pride, če bomo začeli obmetavati zaradi mož še njihove žene! Kaj že res ni dosti zastrupljeno naše javno življenje? Zato, ker je žena dr. Vošnjaka pravoslavna vere, toda vseno kristijanka, jo je že opetovano napadel „Slovenski gospodar“. In potem se dr. Vošnjak vzklika: to so kristijani! Zapomnite si, vi kletviki Kristusovega imena, da se ni vseh dni konec in nekoč boste že še polagali račun o svojem pregrešnem izrabljanju vere. Še je Bog v nebesih, ki kaznuje krivico! Vera se nosi v srcu in ne na jeziku, vi jo imate pa samo na jeziku, v srcu pa samo zavist in sovraštvo! Ne boste tega prikrili z lažmi in vaša ura se bliža!

(Prazna setev.) „Slovenski gospodar“ se seveda spravlja tudi na druge naše poslance in pravi, da nobeden naših poslancev ničesar nima, samo tovariš Urek na dan 480 kron. Naj na kratko konstatiramo: Klerikalnih poslancev je 14, naših devet. Kaj so prinesli iz Beograda klerikalci, kaj naši. Prvi dolg nos, naši pa vsepolno ugodnih rešitev za kmete. Vsaka naša številka priča o tem. Kaj pa so delali v Beogradu klerikalci in naši? Prvi so se kregali zaradi črk in zavlačevali delo, drugi pa pripomogli, da je šlo delo naprej. V sled zavlačevanja klerikalcev bo delo ustavotvorne skupščine končano mesec dni pozneje, zaradi nastopa naših poslancev pa bo končano dva meseca prej. 14 klerikalnih poslancev velja državo na dan 6720, naših devet pa 4320 K. Kje je torej prazna setev? Katerega volilcem bi se morale odpreti oči?

(Vladimir Pušenjak.) klerikalni poslanec, piše v „Slovenskem gospodarju“ o delu klerikalcev v skupščini. Čujte iz njegovih ust, kaj so storili klerikalci za ljudstvo! Glede davkov pravi, da ni moglo doseči nobenih izprememb, vse drugo zakonodajno delo tudi počiva in klerikalni poslanci pravzaprav ne delajo drugega, kakor da se pripravljajo

(?) za boj, ki bo zaradi novega proračuna. In dalje pravi, da so v mnogih sejah razpravljali o gospodarskih razmerah, da so napravili vse potrebne sklene, da so obišli (čujte!) razpravljali o draginji, o neznošnih davkih (ki jih oni seveda ne nosijo), o pretirani carini in da so se zavzeli za to in ono in protestirali in govorili, z eno besedo: gofali so kakor za stavo. Ker pa gospod Pušenjak le ne omenja vse „farbarije“, bomo mi njegovo poročilo malo izpopolnili. Ni res, da se glede davkov ne da ničesar doseči, naši poslanci so dosegli številne olajšave, omenjamo le ugodno rešitev pritožb v radgoneskem in ljutomerskem okraju. Res pa je, da so vsi davkov krivi klerikalci, ker, kakor priznava Pušenjak, so vsi davki določeni po proračunu, ki ga je sestavil in podpiral dr. Korošček. Upamo, da radaj ni bodo več gofali, da smo samostojni krivi davkov. Zabajna pa je tista o pripravi za boj glede novega proračuna. Morda se mislijo tako boriti, kakor so se za re. publiko, končno pa pričeli kralju. Tudi sklepali so! Škoda le, da ne pove. Pušenjak, kje da so sklepali? Ker če govore samo v svojem klubu, je to prav tako brezpomembno, kakor če govore stenam. Konstatiramo le eno, da v ustavnem odboru niso odprli niti ust, oni, ki sicer nimajo zadosti besedi o ogroženosti avtonomiji! — Tako „farbarije“ imenuje poslanec Pušenjak bahavo „Naše delo“. Pa odpustimo mu bahavost, ker je povedal resnico, ko je gofanje nazval delo klerikalnih poslancev. Smilijo se nam samo tisti, ki so takim farbarijam še dostopni!

(Kot grob molče) vsi na naš članek o bankrotaciji. Niti sicer tako zlobudravi „Napreji“, niti revolverski „Novi čas“ ne najdet besede za uboge praktikantke. Socializem v praksi je pač nekaj drugega kakor socializem na volilnih shodih. Ali je vam pa morda Ljubljanska kreditna banka tako pri srcu, da se bojite zamere?

(Bankrotacija.) Ljubljanska kreditna banka zviša svoj delniški kapital od 50 na 100 milijonov. Ubogih praktikant pa ne more plačati. Radovedni smo le, koliko bo od teh novih 50 milijonov našega, koliko pa češkega kapitala.

(Trboveljska družba slepari.) tako je ugotovila državna komisija. Knjige trboveljske družbe so tako sestavljene, da skrivajo pravi dobiček. Pozivljemo vsa oblastva, naj primejo sleparsko družbo najstrožje in naj jo kaznujejo z globo, da bodo črni trboveljski baroni ne od premoaga, pač pa od onemogel jezce, ker bo pospravila njih dobiček država.

(Premog se na noben način) ne sme podražiti. To zahtevajte po vseh shodih in povsodi!

(Ljudsko štetje.) Objavljeni so prvi rezultati ljudskega štetja. Nacionalno pomenijo veliko pridobitev, razočarajo pa vse lokalne patriote Maribora in Ljubljane. Obenem pa stavijo številke tudi stanovskemu uradu trdo vprašanje, če niso tudi ti krivi velike stanovske mizerije, ki vlada v Ljubljani in v Mariboru.

(Ljubljana) brez predmestij ima 53.072 prebivalcev, in sicer 26.268 ženskih in 26.804 moških. Katolikov je 48.246, pravoslavnih pa 2046. Jugoslovenov je 50.275, drugih Slovanov 760, Nemcev 1690 (leta 1910. jih je bilo 6742), Italijanov 175, Madžarov 65, Rumunov 13, Armavtov 3 in drugih 91.

(Slovenski Maribor.) Še bolj kot v Ljubljani so nazadovale Nemci v Mariboru. Od 22.653 Nemcev, kolikor jih je našla Avstrija leta 1910., jih je ostalo le še 6512, dočim je število Slovencev naraslo od 3828 na 20.929. Končala se je torej sleparija nemškega ljudskega štetja in s tem tudi laž o nemškem Mariboru. Vsega prebivalstva šteje Maribor 30.739, med temi 2537 vojakov. Moških je 16.070, žensk pa 14.669. Katoličanov je 28.064, pravoslavnih 572, pripadnikov drugih ver pa 821.

(Slovensko Celje.) Trdnjava za trdnjavo se podira Nemcem. Maribor je slovenski in slovensko je tudi Celje. Od 6700 prebivalcev so našli pri ljudskem štetju samo 940 Nemcev. (Leta 1910. je bilo 4625 Nemcev in 2027 Slovencev.)

(Tuji vojnik) je slovenski. Naštetih je bilo 720 Slovencev in le 67 Nemcev.

(Regulacija Pesnice.) Da se obvaruje od izliva do Moškanje je izvršena regulacija Pesnice, je dovolila vlada potrebna popravila, ki so proračunjena na 125.000 kron. Polovico stroškov bo plačala država, polovico pa interesentje. Nadalje je vlada v principu sprejela načrt glede regulacije še ostalega dela Pesnice, kar bi veljalo 14 milijonov kron. K tej vsoti bi prispevala država devet desetih, interesentje pa eno.

(Carine prost izvoz mleka in mlečnih izdelkov.) Naši poslanci so posredovali pri vladi v Beogradu za carine prost izvoz mleka in mlečnih izdelkov.

Zagotovilo se jim je, da se bo želji ugodilo, in sicer z ozirom na to, ker na domačem trgu mleko že preostaja in ker grozi v spomladanskih mesecih mlečna kriza, kar bi bilo za Gorenjsko, zlasti pa za ljubljansko okolico, naravnost katastrofalno.

(Vsem dopisnikom.) Sporočamo skler načelstva SKS, po katerem se naj načelno ne priobčjuje v „Kmetijskem listu“ osebni napadi. Ker je „Kmetijski list“ strankarsko glasilo, ki se v polni meri zaveda dolžnosti strankarske discipline, je za nas sklep načelstva naravno obvezen. Zato bomo le izjemoma priobčevali napade na osebe in to le tedaj, če se njih delovanje tiče javnosti. Prosimo vse cenjene dopisnike, da ta sklep upoštevajo. — Uredništvo.

(Dopisi) naj bodo kratki in jedrati, vsi podatki točni in zanesljivi. Opuščajte vse lepe besede in pomislite, da ima list le malo prostora! Vsak dopisnik se mora pod svoj dopis podpisati in navesti svoj naslov. Imena dopisnikov priobčimo seveda le, če to sami žele. Pišite le na eno stran in s črnilom! Imena oseb in krajev naj bodo posebno razločno pisana! Med vrsticami pustite malo prostora, da je mogoče popraviti morebitne napake! Poročajte pred vsem o življenju svoje vasi, osebne napade pa, če le mogoče, opuščajte, ker delajo navadno samo slabo kci, ne da bi koristili stvari!

(Občni zbor SKS.) bo dne 6. marca v Ljubljani.

(Na ustanovni občni zbor „Sajarskega društva“ za Slovenijo.) ki bo dne 20. februarja ob pol desetih dopoldne pri poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani (Marijanišče), soba 54, še enkrat opozarjamo. Kdor ne more priti, naj se priklasi pismeno na naslov: M. Himek v Ljubljani.

(Rakitna.) Dne 30. januarja je nastal požar pri posestniku Francetu Petelinu, p. d. Zakotkarju. Zgorela sta mu hiša in hlev. Ker je hiša oddaljena pol ure od vasi in tudi vode ni bilo v bližini, je bila vsaka pomoč nemogoča. Govejo živino je sicer rešil, toda zgorelo mu je 10 prasicev. Ker ponesrečeni trpi s tem veliko škodo, se obračamo do dobrih src s prošnjo, naj po možnosti kaj darujejo za nesrečnega pogorelega. Darove sprejema naše uredništvo. Pri pošiljkih darov pripomnite namen!

(Dol pri Ljubljani.) Z ozirom na dopis „Domoljuba“ v št. 49. iz leta 1920. smo podpisani pričakovali obljubljeni pouk o svojih pravicah in dolžnostih, izjavljamo, da ga do danes še nismo prejeli. Na zopetno znanje s hranjenimi dokazi glede reklamacijskega postopanja pri zadnjih volitvah, pa odločno zahtevamo, da pride dopisnik „Domoljuba“ z dokazi in imenom na dan in da nam naše „nepošteno in nepostavno“ delovanje dokaže. Če pa niste delali pravih reklamacij, tedaj ni tega kriva tukajšnja reklamacijska komisija, temveč vi sami, ker niste postopali v zmislu zakona, na kar je bil tudi g. kaplan opozorjen. Resnica je, da je županstvo vašim reklamacijam večinoma ugodilo, samo po g. županiku sestavljene nepravilne vloge so bile pri deželnem sodišču zavrnjene kljub temu, da jim je tukajšnja reklamacijska komisija ugodila. Zato vas pozivljemo: Samo na dan z našim „nepoštenim in nepostavnim delovanjem!“ — V Dolu, dne 12. februarja 1921. Franc Simenc, župan; Josip Resch, Ivan Grad.

(Vodice.) Občni zbor naše krajevne organizacije bo dne 27. t. m. na Skarčini pri Ingelču ob treh popoldne.

(Bloke.) Eden najzagrizenejših zvezarjev, Cvim iz Runarskega, je dejal, da laže „Slovenec“, če piše, da so prisegli klerikalni poslanci. Dokler ne potrdi tega „Domoljub“, ne bo on tega nikoli verjel. Sploh je pa čisto nemogoče, da prinese „Domoljub“ tako vest, ker SLS je trdno republikanska in ne bo kralju nikdar pokorna. Ker se pri tem možakarju stalno nekdo ustavlja, vemo tudi, odkod veje ta trdna vera našega Cvima. — Pri branju pastirskega lista so tudi silno trpeli „liberalni samostojneži“. Vsega so krivi in vsi davki so seveda njih zasluga, ker jim vse spodleti. Je res čudno, da se v vsaki stranki najde kaj slabih ljudi, le SLS je proti temu zavarovana. Gotovo je SLS zavarovala vse svoje pristaje, ki imajo malo možgan, ker ti so pri „Kmetijski zvezi“ monopol, na uporabo katerega je določena visoka trošarina. Zato je tudi razumljivo, da imajo le upravitelji možganov, to je gornja gospoda pri SLS, besedo.

(Iz Telca pri Skocijanu.) Gospod urednik, prosimo Vas za malo prostora v Vašem priljubljenem „Kmetijskem listu“. Volitve so pri nas jako dobro izpadle. SKS. je dobila 336, SLS. samo 39, vse druge stranke pa borih 10 glasov. Volilcem vsa čast in samo tako naprej, da zmaga Stara pravda. Tovariši, ki še niste obnovili naročnine, storite to čim prej in pridobite nove naročnike „Kmetijskemu listu“. Če nimate položnic, se zgledite pri načelnikih v Telcah ali v Skocijanu, kjer jih dobite brezplačno. Čim večje bo naše

število, tem lepša bodočnost se nam potem obeta. Tukaj silno protestiramo proti krivičnemu invalidskemu davku. Če ne more država pomagati invalidom, kar pa je njena dolžnost, potem je najbolje, da prevzamemo vso skrb občine, ki so jim razmere invalidov bolj znane kot državi. Močno se tudi ljudje pritožujejo zaradi krivičnega odmerjenega davka na vojni dobiček iz leta 1917. Vse ljudstvo prosi tudi, da bi se mogli 20-dinarški bankovci zamenjati v domačih davkarjih, ker bi se tako ljudem prihranili nepotrební stroški, ki jih imajo z zamenjavo v Ljubljani. Prosimo naše poslance, da se za to zavamejo.

(Dopis z Dolenjskega.) Kaj bo z gozdi? Pisalo se je že mnogo o agrarnem vprašanju ter o agrarni reformi sploh. Omenjala se je pri tem čisto razdelitev njiv in travnikov veleposelstniških zemljišč. A le malo je bilo slišati o gozdih. Tu na deželi nas je mnogo takih, ki imamo le za nekaj mermikov posevke njiv ter malo travnika, ki prehrani le kako kozo ali kravico. Nima pa nobenega gozda. Dvaja posekane pri današnji dragini ne more kupiti noben kočar, nabirati sme le suho drache, kjer je to sploh dovoljeno. To zamudno opravilo pa umevno ne more dati dovolj kuriva niti za kuhinjo. Glede stelje smo tudi odvisni od gospodarjev gozdov. Ako hočemo kaj dobiti, moramo vse pošteno plačati ali pa zaslužiti. Kaj pa z lesom za stavbe? Če v predvojnem času je bilo baltarju jako težavno dobiti les za stavbo. Navadno se je moral zadovoljiti. Zato pa je ostal preko vojne večji del poslopij siromakov neobnovljen ter je danes v najslabšem stanju. Kako naj danes rešev brez sredstev s kupljenim lesom začne staviti kako poslopje, ko je draginja na visoki? Stavbni les se prodaja le premožejšim in izvoznikarjem, ki so zmogli dobro plačati, nas malih kočarjev se pa nihče ne umisli, tudi če se nam vse podere. Kako naj si pomagamo? Naši poslanci naj se pri vladi zavamejo tudi za male posestnike, da bomo ob izvedbi agrarne reforme dobili vsak nekaj gozda, ki je kmetiji polovica blagostanja. — Kmet brez gozda.

(V Kostanjevici) se je poročil naš vrli somišljenik, tovariš Ivan Kuntarč, posestnik in gostilničar, z gospodično Minko Stadlerjevo iz St. Petra pod Svetimi gorami. Mlademu paru naše čestitke!

(Globoke pri Brezicah.) Pod tem naslovom je prišel "Kmetijski list" dne 3. februarja t. l. dopis, podpisan z mojim imenom. Vendar ta dopis ni moje delo. Pošal sem uredništvu obširnejše in natančne poročilo o podstrešnih sobah na naši soli in kot odgovor na napade v "Slovenskem gospodarju". Ker je bil dopis precej dolg in ker ima list malo prostora, si je dovolil urednik dopis skrajšati in ga skrajšanje primerne predgugati. Vseled tega je postal moj dopis mestoma nejasen in netočen, dasi v glavnem ne izpreminja stvari. Toliko v pojasnilo. — Ivan Urek.

(Iz Slovenskih goric.) Naš vrli prištas Franc Golob v Vitomarci se je poročil z g. T. Horvatom iz Mostov v šentlovenski župniji. Ravno isti dan se je poročila njena sestra g. Liza Horvatovala z g. Maksom Kolnikom iz Maribora. Končno smo praznovali še eno poroko, namreč g. Antonije Ferinčeve iz Smoline s tovarišem Francetom Sprincerjem iz Župetinc. Vsem mladim parom obilo sreče!

(Sv. Andraž v Slovenskih goricah.) Tukaj smo že nekaj mesecev brez župnika, čeprav slovi naša župnija za izborna. Stari g. župnik je umrl, žalibog prerano, ker je bil pravi dušni pastir. Njegov naslednik mi nikakor ni enak. Pravi, da ne dobimo novega župnika, ker smo volili samostojno. Mi pa nismo še toliko zabredli, da bi mogli kaj takega verjeti, temveč mislimo, da leži vzrok čisto drugje, ki ga pa za enkrat zamolčimo. Samo me izgovarjate se na našo pošteno stranko! Na repu priprane izgovor, kakor veste, ne drži.

(Sv. Juri n. P.) Svet toži, da je razen pravice in resnice tudi hvaležnost izumrla ter se izselila iz te solzne doline. A dolgoletni zvezdogledi trde, da je ni niti na luni niti na planetih. V tolažbo vsem žalujočim naznanjamo veselo vest, da hvaležnost še živi, in sicer tu med nami, v severozapadnem, obmejnem kotu Jugoslavije. V soboto, dne 5. februarja smo hoteli v korist tukajšnje obmejne šole prirediti domačo veselico s srečolovom. Po zaslugi onih, ki so "krotili kot golobčki, pa zviti kot kače", se veselica ni vršila. Vseled tega pa ni bilo prav nobene čestne demonstracije, nobenemu človeku, nobeni šipi se ni prav nič žalega storilo, nasprotno; vsi, ki so samostojni kot skala in odkriti kot plan, so enodušno dejali: Sedaj pa se spomnimo svoje krajevne organizacije in tiskovnega sklada SKS, povabimo v svoje hiše zvestega prijatelja in bojovníka "Kmetijski list" ter delujmo vztrajno za slogo in moč vsega kmet-

skega stanu! In uspeh! 528 kron za krajevno organizacijo, 1200 kron za tiskovni sklad SKS, in 20 enoletnih naročnin za "Kmetijski list" po 50 kron, skupno 2728 kron. Nima moč bori povoda zgražati se nad šentjurskimi klerikalci, temveč izrekamo jim javno praviskreno zahvalo, da so preprečili nedolžno veselico in tako izdatno podprli njim nad vse "ljubo" organizacijo SKS. Resnica je, da skala nikogar ne napade, a kdor se zaleti vanjo, si ob njej razbije glavo. In ti, samostojni kmetijski stan, ti si skala in na to skalo stavimo svojo rajskolepo Jugoslavijo in nobena sila je ne bo premagala! — "Samostojneži". — Vzgleđnim borcem za našo sveto stvar vse priznanje in vsa čast! Da bi našli obilo posnemovalcev, enako radodarnih in enako zavednih! Ziveli! — Uredništvo.

Politične vesti.

(Na seji ustavnega odbora) dne 7. februarja sta govorila naša poslanka Avramovič in Vošnjak. Prvi je poudarjal, da mora ustava zajamčiti prido-bitnim stanovom vsestransko pospeševanje, tako da bo kmet gospodar zemlje, delavec pa dela. Nakupičenje velikih kapitalov in prevelikih posestev v eni roki naj bo ustavno zabranjeno. Kmetu mora biti zagotovljeno, da bo užival sad svojega truda, ne pa, da ga bodo, kakor je sedaj običajno, brezvestno izkoriščali velekapitalistični izkoriščevalci.

(Socialni demokratje o naših poslancih.) Kako velikanski vtisk je napravil s svojim govorom naš poslanec Avramovič, dokazuje najbolj pisava nam sovražnih listov. "Naprej", glasilo socialnih demokratov, piše o njegovem govoru tako-le: Vodja zemljoradnikov je povedal v svoji ostri kritiki predloženega ustavnega načrta nekaj prav lepih misli o državi in o nalogah države. Država ni samo juristično-politična tvorba, ampak je prvi vrsti socialna ustanova, ker je tudi nastala kot plod socialnega razvoja. Socialni razvoj je ustvaril v človeški družbi medsebojne odnose ne le oseb, ampak tudi celih socialnih skupin, in odnošaji med skupinami niso nič manj važni kakor odnošaji med osebami. Zato je zavzel gospod Avramovič čisto pravilno stališče s svojo zahtevo, naj se ustava ozira tudi na medsebojne odnošaje socialnih skupin (razredov, stanov) in ne samo na osebe. Znatno napredek znači tudi zahteva zemljoradniškega voditelja po reviziji principov o imetju. On se sicer ne ogreva za odpravo privatne lastnine, pač pa zastopa tisto misel, ki je izražena v novi nemški ustavi z besedami: Eigentum verpflichtet, t. j. kdor ima premoženje, ga mora upravljati v občo in ne samo v svojo korist. Iz govora g. Avramoviča se vidi, da razumevanje socialnih načel tudi v Srbiji napreduje.

(Enako silno je vplival na vse govor dr. Vošnjaka. Ta govor, ki smo ga že prejeli, bomo objavili prihodnjič. (Pokrajine in avtonomija.) Ker klerikalci in demokratje begajo po deželi ljudi s svojim kričanjem o avtonomiji in centralizmu, podajamo kratek obris načrta o organizaciji pokrajine in njene avtonomije, kakor jo zastopajo naši poslanci. Država se upravno razdeli v pokrajine, ki naj bodo primerno velike, da morejo vršiti svoje naloge. Upravo pokrajine lektor tudi njeno zakonodajno oblast vrše pokrajinske skupščine oziroma od njih voljeni pokrajinski odbori. Na čelu pokrajine je predsednik pokrajinske skupščine in kraljev namestnik, ki izvršuje sporazumno s pokrajinskim odborom, odnosno skupščino, vse posle osrednje uprave. Pokrajinsko uradništvo imenuje namestnik sporazumno s pokrajinskim odborom. Delokrog pokrajinske uprave bi obsejal: Upravo pokrajinskega imetja, gradbo cest, železnic, mostov in drugih prometnih zvez, poljedelstvo, gozdarstvo, ribarstvo, regulacije, vsake vrste zavarovanje, narodno zdravje (bolnice), ljudsko naobrazbo, nadzorstvo nad vsemi samoupravnimi enicami v pokrajini. Jako važna je določba, da ne more brez odobrenja pokrajinskega odbora izdati namestnik nobene naredbe. Ako pride namestnik v nasprotje s pokrajinskim odborom, tedaj ima odbor pravico pritožbe na državni svet. Če bi pa bili dve tretjini pokrajinske skupščine proti namestniku, se ga mora izmenjati. Skupščina bi končno volila tudi svoje upravno sodišče. Nastop naših poslancev v ustavnem odboru je naredil na vse presenetljiv vtisk, ker je naš ustavni predlog najmodernejši in daje širokim ljudskim plastem najboljšo podstavo za napredek in s tem za sodelovanje in soddoločanje v javnih gospodarskih in drugih vprašanjih. Klerikalci kriče o neki avtonomiji, pa sami ne vedo, kaj hočejo. Zemljoradniki smo pa jasno povedali, da je centralizem enaka nesreča za državo kakor plemanske avtonomije in da se mora

zato javna uprava vzpostaviti na podstavi široke administrativne samouprave, v kateri bodo široki sloji naroda sodelovali in tako nadzorovali javno upravo.

(Eno ministrstvo manj!) Po novem proračunu bo odpravljeno ministrstvo za prehrano in obnovno dežel. Da bi mu skoraj še sledilo ministrstvo za vode in še kako drugo.

(Italijani evakuirajo.) V zmislu rapalske pogodbe so Italijani evakuirali otoka Krk in Rab. Priprave za evakuacijo Šibenika in ostale Dalmacije so izvršene.

(Naša obmejna komisija) za določitev novih mej po rapalskem dogovoru je imenovana. Komisija je sestavljena samo iz častnikov.

(Neredi v Italiji.) V Trziču ob Soči je prišlo do krvavih spopadov med fašisti in delavci. Na obeh straneh so rabili orožje. Ubilih je bilo več delavcev in fašistov, zelo mnogo pa ranjenih.

(Napad na "Edinost".) Barabski tržaški fašisti so se navalili v noči od dne 8. na dan 9. februarja na prostore "Edinosti" ter znatno poškodovali tiskarske stroje. Naredili so škodo za 800.000 lir ali preko štiri milijone naših kron. "Edinost" izhaja vseeno naprej. To je že četrti napad fašistov, te bestialne tržaške sodege, na "Edinost", ki pa kljub temu odločno brani naše narodne interese. Čast ji!

(Novo barabstvo fašistov.) Dne 11. februarja ob enajstih ponoči so izvršili tržaški fašisti novo grozodejstvo. Zažgali so delavski dom v Trstu in ga popolnoma porušili. V domu se je tiskal komunistični list "Il lavoratore". Policija je pomagala fašistom. Govori se, da je poginilo v plamenih gorečega doma sedem družin. Tako razsajajo laški kulturonoši, tako je preskrbljeno za varnost v Italiji. Sramota za Italijo, škandal za vso Evropo! Smilijo se nam le ubogi naši Primorci in osobito Tržačani, ki morajo prenašati taka nasilstva.

(Razorožitev v Bolniji.) Vseled grožnje laške vlade, da izvrši hišno preiskavo, je oddalo prebivalstvo mesta Bolonje orožje. Dosedaj je bilo oddanih 5500 pušk, 3000 samokresov, 1800 bodal, tri strojne puške in nad 300.000 patron.

(Gioltiti pred padcem.) Verna slika notranje razdrapanosti Italije je laški parlament. Socialisti obstruirajo, vladne stranke nagajajo, nobene enotnosti nikjer. Gioltitijevo stališče je silno omajano in govori se že o njegovem skorajšnjem padcu.

(Laška kraljevska rodbina) obišče ob priliki aneksijske proslave v Trstu zasledeno ozemlje. Tako dela sam kralj štafeto fašistom. Silno se pa moti laški kralj, če misli, da bo njegov obisk tako premostil naše ljudi, da bodo pozabili na Jugoslavijo. Ne, ti so nam zvesti, kar je Vipava ravno sedaj jasno pokazala.

(Čast Vipavi.) Tržaški komisar je poslal v Vipavo laško pisan odlok, ki ga je občinski zastop vrnil, s pripombo, da laškega jezika v Vipavi ne razumejo. Prav tako!

(Pomoč Avstriji.) Kakor vse kaže, dobi Avstrija vendarle podporo od zaveznikov. Sicer ne 200 milijonov dolarjev, pač pa 80 milijonov frankov. Avstriji si najbrže pravijo: vendar nekaj! Nam se pa zdi, da dajo zavez-niki teh 80 milijonov le zato, da Avstriji tem gotoveje zadrgejo vrat.

(Krvavi spopadi v Aachenu.) Med belgijskimi okupacijskimi četami in civilnim prebivalstvom v Aachenu je prišlo do krvavih spopadov. Izdane so ostre odredbe za vzpostavitev miru.

(Mir med Poljsko in Rusijo) še ni podpisan. Vrše se finančna pogajanja, ki najbrže še dolgo ne bodo rešena.

(Rusko-rumunska pogajanja) se prično v najkrajšem času v Revalu.

(Bojiševiško zaroto) po vseh zapadnih državah so odkrili. Zarota je bila čisto vojaško organizirana. Njen sedež je bil v Bremenu. Vso zaroto je vodila ena oseba.

(Habsburško dinastijo) bi zopet radi imeli nekateri madžarski grofje. Zavezniki pa so sedaj izjavili, da tega ne pripuste in bo torej Korleček še naprej ostal v Švici, če ga seveda od tam ne prepode, ker tudi Švitarji so ga že sil.

(Madžarske razmere.) Vsi berači na Madžarskem so obdavčeni, ker je policija dognala, da imajo berači sijajne dohodke in da so skoraj najbolje situirani sloj v Madžarski. Bedna dežela, kjer postanejo berači buržuji!

Saditev tobaka v Jugoslaviji.

Vodstvo ljubljanske tobačne tvornice je poslalo zadnje dni vsem županstvom v političnih okrajih krškem, novomeškem, črnomalskem, konjskem, celjskem, brežiškem, ptujskem, ljubomerskem in radgonskem, kjer je saditev tobaka dovoljena, oglase in tiskovine za prijavo. Ako

katero županstvo teh oglasov ni prejelo, naj se obrne do vodstva ljubljanske tobačne tvornice. Rok za prijave je podaljšan do dne 20. februarja. Dobro pa je, če javijo županstva vsakih deset dni, koliko in za kako količino se je oglašilo sadivcev tobaka. Sajenje tobaka se more prijaviti tudi bližnji postaji finančne straže.

V interesu našega kmetijstva je, da se naši poljedelci z vneto lotijo gojitve tobaka. Koliko prošelj je bilo pred leti za dovoljenje saditve tobaka. Tedaj prejšnja država tega ni hotela dovoliti, sedaj pa je to doseženo. Zato vporabite sedanjno priliko, ker kdo ve, kako bo z dovoljenjem čez eno leto ali čez dve leti.

Sicer da gojite tobaka v resnici več opravila kakor pšenica, ampak zato pa dobi tudi kmet za pridelan tobak trikrat do štirikrat več kakor za pšenico. Pomisliti je treba dalje, da bo sčasoma vsled konkurence Banata in svetovnega trga cena pšenice padla. Cene tobaku so pa vsako leto v naprej ugotovljene, tako da kmet že prej ve, koliko mu bo vrgla žetev tobaka.

Ker so pri monopolu za sajenje tobaka strokovnjaki, ki vedo, koliko truda in dela je s tobakom, je gotovo, da bodo določevali vedno take cene, s katerimi bo kmetov trud tudi dejansko poplačen. Pri drugih pridelkih pa določa ceno konkurencia, ki je več ali manj odvisna od svetovnega trga in ki ne vpraša, ali pri de kmet na svoj račun ali ne. Zategadelj je jasno, da je dovoljenje za saditev tobaka pridobitev, ki je ni spustiti iz rok.

Vodstvo tobačne tvornice mora vedeti do dne 20. februarja, koliko tobaka se bo sadilo in kje, da poskrbi za potrebno seme in da izda pismena dovoljenja sadivcem. Zato se prijavite do omenjenega roka svojim županstvom ali bližnjim finančnim postajam vsi, ki nameravate gojiti tobakno rastlino. Pri ugodnem vremenu bo že meseca marca treba sejati tobak, da bo mogoče pravočasno vzgojiti potrebne sadike.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(Naredba o podporah kmetovalcem.) Po naredbi ministra za agrarno reformo morejo dobiti zadruge naseljenih dobrovoljcev, kmetovalcev in interesentov agrarne reforme subvencijo v znesku do 50.000 dinarjev. Podpora, ki se izplača eni zadrugi samo enkrat, se sme uporabiti le za kritje stroškov pri osnovanju, morebiten prebitek pa je treba vložiti v rezervni fond, ki je namenjen kritju poslovne zgube in ki je nedeljiv.

(Dobava poljedelskih strojev) na račun države je ustavljena, ker je Nemčija izjavila, da hoče plačati del vojne odškodnine v naravi, pri kateri priliki bi oddala tudi poljedelske stroje.

(Izplačilo pri žigosanju zadržanih 20 odstotkov) je odredil finančni minister. Za sedaj se bodo izplačale samo pri-znanice, glaseče se pod 1000 kron.

(Nova carinska tarifa) bo v kratkem gotova. Gospodarski svet je dovršil svoje poročilo in bo skoraj podal tudi finančnogospodarski odbor svoje mnenje.

(Za kmetijstvo.) Ministrski svet je odobril kredit 6 milijonov za nabavo semen, ki jo izvrši komisija poljedelskega ministrstva.

(Železnica Beograd-Kotor.) To za razvoj države nad vse važno železniško progo so začeli graditi z veliko vneto. Proga bo vodila preko Šabca, Valjeva, Užice in Bajne Bašte do Kotora.

(Cene padajo.) Neprestano čitamo o padanju cen vsež izdelkov po svetu, pri nas pa ostaja vse pri starem. Kako to? Odgovor je silno lahek! Posledice svetovnega trga se pokažejo pri nas najmanj pol leta pozneje. Drugič so se založili naši trgovci z blagom, ko je stala naša krona še nižje kot je danes in bi morali sedaj prodajati z izgubo. Ker pa tega nočejo, zato se drže še starih cen, kar jim omogoča tudi visoka uvozna carina, vsled česar tuje blago ne more konkurirati z našimi cenami. Ali stalno padanje cen na svetovnem trgu bo končno prisililo tudi naše trgovce, da bodo znižali cene, kajti stalnega odiranja bo kmalu vse sito.

(Prodaja usnja.) Glavna carinarnica ljubljanska bo dne 26. februarja ob devetih dopoldne prodajala v svojih prostorih pet kilogramov ustrojene in predelane usnja (ševro, boks in lak), cenjenega na 500 dinarjev.

(Južno železnico) namerava odkupiti naša država.

(Kmetijska razstava v Pragi.) ki bo od dne 12. do dne 17. maja t. l., bo na Češkem največji sejem za poljedelske stroje, plemensko živino in perutnino. Obisk so napovedale vse važne kmetijske korporacije vseh dežel in držav. Tudi mi Jugoslavlani ne smemo zaostati. Udeleženci dobijo polovično vožnjo in vse druge ugodnosti v Češko-slovaški. Čudno se nam zdi, da priporoča naše poljedelsko ministrstvo v Beogradu našim kmetom obisk vele-sejma, ki bo od dne 28. februarja do dne 8. marca, ker ima ta velesejem pomen samo za trgovce in obrtnike, nikakor pa ne za kmete. Zato vam kmetije, priporočamo samo obisk kmetijske razstave. Prijave sprejema Fran Malásek, strokovni učitelj na državni kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu.

(Proti uvozu vina) iz Italije in Grške se protestirali vsi naši poslanci. (Izvoz ovsu.) Ministrski svet je dovolil izvoz 8000 vagonov ovsu, ki pa bo zelo težko izvedljiv, ker so cene našega ovsu previsoke.

(Posojilnica in posojilnica za Kanarje in Šolico.) registrovana zadruga z naznanjenim zavezo, je imela v mesecu januarju leta 1921. denarnega prometa K 1.098.455-07. 135 strank je vložilo K 505.524-73, a dvignilo 140 strank K 207.068-54, tedaj se je več vložilo K 298.456-19. Posojila so se dala 9 strankam v znesku K 92.100 vrnilo pa je 43 strank K 16.412-90. Iz predstojnega poročila se razvidi, da uživa sedanji odbor več zaupanja pri ljudeh kakor prejšnji in da se je prorokovanje prejšnjega odbora in njegovih privržencev, da posojilnica ne bo uspevala pod novim vodstvom, razblinilo v nič.

(Stanje letine na Hrvaškem) od dne 16. decembra do dne 15. januarja. Razen v varaždinski županiji, kjer je bilo premalo vlage in mraza, je stanje zemlje ugodno. Razvoj setve je zaradi toplega vremena dober. Poljska dela so v glavnem končana. Izmed škodljivih živali je omeniti volkove v ogulinski okolici, dočim nevarnost poljskih miši pada. Ozimina se dobro razvija. Pašniki so normalni razen v vukovarski županiji, kjer je bilo premalo vlage.

(Žetev v Bosni in Hercegovini.) Vseled neugodnega podnebja in številnih elementarnih nezdod je izpadla lanske žetev v Bosni in Hercegovini zelo slabo, kar kaže naslednji pregled:

Posejane površine v hektarjih:	Žetev v stotih:	Na hektarju v stotih:
Ozimnapše:		
nica	166.366	1.054.614 6'3
Jari ječmen	126.532	795.877 6'3
Rž (zimska)	21.576	126.593 5'8
Oves	125.495	842.744 6'7
Koruzna	166.276	1.865.831 11'2
Krompir	21.586	1.006.001 46'1
Sladkorna		
repa	400	18.260 45'6
Tobak	1.871	17.463 9'3

(Licitacija vina) bo dne 28. februarja v Bačelmatu. Prodalo se bo 500 hektolitrov odličnega starega belega vina iz sekvestriranega posestva grofice Julije Teleki. Izključna cena je 250 dinarjev za hektoliter.

(Za naše ribiče.) Poverjeništvu za kmetijstvo razpolaga še z nekaj tisoči postrvja zaroda (domače potočnice: oziroma križanke) po znižani ceni 80 kron za 1000 ribic. Naročila je treba poslati poverjeništvu do 20. februarja.

(Žetev v Argentini in v Avstraliji.) obeh velikih žitnicah Evrope, je izpadla dobro. V Argentini se uradno ceni žetev na 23 milijonov kvarterov (6686-1 milijonov litrov). Angličji trde, da bo končna številka večja. Se ugodnejša so poročila o avstralski žetvi. Žetev pšenice se ceni na 18.555.000 kvarterov, dočim je znašala lani le 5.760.000. Največja žetev v Avstraliji je bila leta 1916/1917, ker je dosegla 22.457.000 kvarterov. Zaradi tega se računa na velik izvoz pšenice, katere del je baje že prodan v Evropo in Egipt.

(Bogastvo Amerike.) Leta 1920. so izvozile Zedinjene države ameriške za 8.228.000.000 dolarjev blaga, t. j. za 2.948.900.000 dolarjev več kot prejšnje leto. (Številke v kronah se niti ne upamo zapisati, kdor pa je junak, naj pa prebere: 1.201.288.000.000.)

(Proti uvozu luksuznega blaga) nastopa najodločnejše Rumunija, ki ne dovoljuje uvažati niti onih množin takega blaga, ki jih imajo poitniki za lastno porabo. Tudi Danska namerava izdati stroge odredbe proti luksuznemu blagu.

(Rusija danes in nekdanj.) Leta 1904 je producirala Rusija nad 25 milijonov ton rži in nad 15 milijonov ton pšenice. (Ena tona je okoli 1000 kg.) Zato je mogla izvoziti Rusija letno nad 10 milijonov ton žita, dočim je še vedno gnilo žito v Sibiriji, ker se ga ni moglo izvoziti. Dandanes pa je v Rusiji splošna lakota in ljudje prejema jo v najboljšem primeru dnevno 10 dg kruha. Zakaj? — Preden so prišli

boljševiki do vlade, je obdeloval svojo zemljo. Rus tujo zemljo, danes pa obdeluje državno zemljo Rus kot tlačen. Preje so bili pridelki tuje zemlje kmetova last, danes pa so pridelki kmetove zemlje tuja last. To si zapomnite vsi, ki ste nasledili komunistom!

(Najmanj vreden denar) je gotovo denar sovjetske Rusije. Za tisoč rubljev (pred vojno je veljal en rubelj K 2-34) se dobi samo štiri naše krole. To je uspeh komunističnega gospodarstva. Kakršnega bi nekateri radi uvedli tudi pri nas.

(Ponarejen denar.) Laški bankovci po 10 in 50 lir so številno in dobro ponarejeni, enako tudi japonski 50jen-

ski bankovci. V zadnjem času so se pojavili tudi ponarejeni čeki „Jadranske banke“ v Trstu.

Obrtnik.

Obrtniške vesti.

(Obrtno razstave.) V zadnjih časih smo čitali v listih vesti o obrtnih razstavah, ki se naj vrše letos in prihodnje leto. O potrebi in pomenu razstav je skoraj odveč posebej govoriti, vendar pa je živa potreba, da se ravno obrtni-

stan pravočasno opozori na vsako tako prireditelja ter da se mu pojasni, kakšna pomena so obrtniške razstave izdelkov domačih obrtnikov z ozirom na izdelke drugih držav. Akcijo glede popačitve omenjenih razstav in zainteresiranje malih obrtnikov za njo bi morale na vsak način prevzeti obrtnice zadruga in obrtna društva. Odbori za prireditelje takih prepotrebni obrtnih razstav naj bi čim prej stopili v zvezo z obrtnimi društvi in zadrugami ter jim obširneje pojasnili, v kakem obsegu se namerava izvršiti razstava. Za podrobne priprave, oziroma oddelke v razstavi, pa naj bi skrbele zadruga in društva, ki naj vse obrtnike pravočas-

no zainteresirajo za razstave, da se jih udeležijo, ker razstava gotovo ni samo lokalnega pomena, temveč ima velik pomen za vso obrt in s tem tudi za vso državo. Glavna napaka je obstojala navadno v tem, da je bilo obrtnišvo preprosto obveščeno o vseh takih prireditvah, vsled česar se ni moglo primerno pripraviti za sodelovanje razstave; posebno občutno pa bi učinkovalo to sedaj, ko se sirovine za obrtno izdelke navadno le zelo težko dobe. Zeleti bi bilo, da bi bila razstava v Mariboru kolikor mogoče obširno zasnovana, razstavljeni izdelki pa v ponos in povzdigo male obrti naše države Jugoslavije. — *Asiamila.*

(Na velik obrtni, shod dolenskih obrtnikov,) ki se bo vršil meseca marca v Novem mestu, že sedaj opozarjamo vse obrtnike po Dolenjskem. (Pomočniki odsek „Obrtnega društva za Novo mesto in okolico“) vabi vse svoje člane in obrtnike k tečaju za učenje cirilice, ki se prične že ta teden. Kdor se še ni prijavil, naj to takoj stori. Poučevalo se bo v novomeški stari gimnaziji. Podrobnejša pojasnila daje g. Agnitsch ml., predsednik pomočniškega odseka. (Vžigalno vrstico) dobe člani „Obrtnega društva“ v Novem mestu v trgovini g. Koširja.

Pridobivajte nove naročnike „Kmetijskemu listu“, ker pripomorete s tem kmetiskemu ljudstvu do izobrazbe!

Pozor župans va kmetijskih občin v ptujskem okraju!

V nedeljo dne 20. februarja ob devetih dopoldne bo v Ptuj v mestni dvorani (na novem rotovžu) zborovanje vseh kmetijskih občin glede napeljava električnega toka. Po zborovanju se bo predavalo o sajenju in gojitvi tobaka.

Žepne, stenske, nihalne, kuhinjske ure, budiljke, zlatnino in srebrnino

kupite najceneje pri trvdki

Ivan Pakiž

v Ljubljani, Stari trg št. 20.

Prodajam državnega žrebca

dobrega za vsako vožnjo; visok je 173 cm, opas čez 200 cm. Ivan Kosirnik na Dobravi, p. Komenda.

Prodajam vitel (gepelj) za pogon z živino,

ki je še popolnoma v dobrem stanju. Janko Šumi v Lescah št. 6.

Vinogradniki, pozor!

Na prodaj imam več tisoč ameriških cepčenk, večinoma od vrst pečeka, varbovca in nekaj kavčične. Vse trte so cepčene na Riparjo portalis in na Rupestris Götze št. 9.

Trte si kupec lahko osebno ogleda in jih pri ogledu prevzame. Trte so jako lepe. Dobijo se tudi lepe, visokodebelna jabolčna drevesca, 2-30 m visoka.

Ignac Verbič, trtničar, p. Dramlje pri Celju

Na prodaj je mlin v Radovljah.

Cena 800.000 kron.

Pojasnila daje Matevž Šimic v Lačnici, p. Sora.

Išče se 2 do 3 dobre delavce,

ki so rmožni izdelovati navadno in strešno opeko.

Poučbe na upravljalstvo „Kmetijskega lista“.

Pozor!

Dospela je velika pošiljatev raznih gumbov za suknje, igel, modnega blaga, finih žlic, toaletnih in čevljarških potrebščin in orodja.

Na debelo in na drobno.

Za obilen obisk se priporoča trvdka

Josip Petelinc

tovarniška zaloga šivalnih strojev v LJUBLJANI, Sv. Petra nasip št. 7.

Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 16

se priporoča za naročila vizitk, trgovskih pisem in kuvert ter vseh vrst tiskovin.

Menjalnica

Slovenske eskomptne banke

Ljubljana

nasproti glavnega kolodvora

kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah, sprejema vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po najugodnejših pogojih; ima poseben borzni oddelek.

Najfinejši splitski portlandski cement

v vredah iz jute, oddaja glavno zastopstvo „Split“ za Slovenijo: Dr. F. Jenko, Import & Eksport, Ljubljana, Krekov trg št. 10, I. nadstropje, desno.

Poljedelski stroji

Mlatilnice

za ročni in vrtilni pogon, vrtila, čistilnice, trijerje, slamorezalnice za pogon z roko in silo, sadne in vinske stiskalnice, sadne mline, brzoparilnike, bakrene kotle in drugo ima vedno v veliki izbiri v zalogi lastnica po umrlom sopogu

Francu Hitti,

Ljubljana, Sv. Martina cesta št. 2.

Edina zaloga

poljedelskih

strojev

iz tvornice

Umrath & Komp.

Modro galico kg po 20 kron

za krajevne odbore SKS. in kmetijske organizacije oddaja meseca februarja proti plačilu v naprej, le v celih vagonih, franko vse železniške postaje v Sloveniji.

d. d. Ekonom v Ljubljani.

Drugim se oddaja ta modra galica pod istimi pogoji kilogram po 21 kron. Za manjša naročila, toda le v celih sodih ali zabojih, veljajo te cene franko kolodvor Ljubljana.

Družba „IMPEX“

LJUBLJANA, Krekov trg št. 10

kupuje vsakovrstno klavno živino in prasiče po najvišji ceni.

Kapital: K 20.000.000

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezerve okrog K 6.000.000

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1

IZVRŠUJE VSE BANCNE TRANSAKCIJE

NAJKULANTNEJE

DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR — AKREDITIVI — BORZA

Za praznike in bližnjo pomlad

priporočamo svojo veliko zalogo različnega angleškega in češkega sukna, volnenega blaga za moške in ženske obleke, različno perilno blago, kakor platno, šifone, cefirje, tiskano v najnovejših vzorcih in bogati izbiri, dalje različne volnene in šivane odeje za postelje, svilene, volnene in bombažaste rute za na glavo itd. Opozarjamo tudi na raznovrstne ostanke po zelo znižanih cenah.

A. & E. Skabernè

veletrgovina s manufakturnim blagom

v Ljubljani, Mestni trg št. 10.

Trgovina in zaloga:

Aleksandrova cesta št. 13

Ivan Kravos

MARIBOR

Sedlarska delavnica:

Koroška cesta št. 17.

Zaloga konjskih oprem za lahke in težke vožnje kakor tudi razne potrebščine za konje, navadni beli ter najfinejši bičevniki za kočije. Obnošene opreme in sedla na izbero. Kovčigi in torbice za potovanje. Vrvarske blago. Gonilni jermenji v vsaki širini za mline, žage itd.

Postrežba točna in solidna.

Pnevmatike za avto in kolesa v vseh dimenzijah, gumijeve predmete, vsakovrstne žice za električno napeljavo, elektrotehnični material in vsakovrstne potrebščine priporoča po najnižjih cenah

M. Kuštrin,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 20; telefon št. 470.

Podružnica: Maribor, Jurčičeva ulica št. 9.

Glavna hranilnica in posojilnica Slovenskih goric pri Sv. Lenartu.

Uradnje vsak torek in vsak petek od devetih do dvanajstih, po potrebi pa tudi vsak dan. Hranilne vloge obrestuje po 3 1/2 % in po 4 %.

Popolna varnost vlog.

Rentni in invalidski davek plačuje zadruga sama.

Stanje zadruge koncem leta 1920:

Točno izplačilo.

Hranilne vloge: čez 1.000.000 K. — Lastno premoženje: 150.000 K. — Denarni promet: 4.000.000 K. — Vojnih posojil: Nič!